

ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนาสี
เรื่อง การติดตั้งบ่อดักไขมันบำบัดน้ำเสียในอาคาร
พ.ศ. ๒๕๖๕

ของ

องค์การบริหารส่วนตำบลนาสี
อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู

**บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบ
ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนาสี
เรื่อง การติดตั้งบ่อดักไขมันบำบัดน้ำเสียในอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๕**

.....

หลักการ

ให้มีข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนาสี เรื่อง การติดตั้งบ่อดักไขมันบำบัดน้ำเสียในอาคาร โดยสอดคล้องและเหมาะสมกับเหตุการณ์ปัจจุบัน กำหนดให้มีการติดตั้งบ่อดักไขมัน เพื่อบังคับใช้กับอาคารที่จะปลูกสร้างใหม่และอาคาร สิ่งปลูกสร้างที่มีอยู่เดิมก่อนที่จะมีการประกาศใช้ข้อบัญญัติท้องถิ่น โดยเฉพาะอาคารปลูกสร้างที่มีการระบายน้ำทิ้งลง หรือไหลไปสู่แหล่งระบายน้ำภายในตำบล เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาคูณภาพของน้ำ

เหตุผล

กำหนดให้มีการติดตั้งบ่อดักไขมันกับอาคารที่จะปลูกสร้างใหม่ และอาคารสิ่งปลูกสร้างที่มีอยู่เดิมก่อนที่จะมีการประกาศใช้ข้อบัญญัตินี้ ในการควบคุม จำกัด ดูแลการติดตั้งระบบ โดยเฉพาะอาคารปลูกสร้างที่มีการระบายน้ำทิ้งลง หรือไหลไปสู่แหล่งระบายน้ำภายในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาสี เพื่อเป็นการปกป้องรักษาสภาพสิ่งแวดล้อม และเป็นการช่วยลดปริมาณน้ำเสีย ตลอดจนเป็นการปรับปรุงคุณภาพน้ำให้ดีขึ้น ซึ่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๘ มาตรา ๒๐ (๓) และมาตรา ๔๔ ได้กำหนดให้ท้องถิ่นมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการติดตั้งบ่อดักไขมันบำบัดน้ำเสียในอาคารประกอบกับมาตรา ๖๗ (๓) แห่งพระราชบัญญัติสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖ และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒บัญญัติให้ตราเป็นข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล จึงจำเป็นต้องตราข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนี้

ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนาสี
เรื่อง การติดตั้งบ่อดักไขมันบำบัดน้ำเสียในอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๕

*****

โดยที่เป็นการสมควรตราข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนาสี เรื่อง การติดตั้งบ่อดักไขมันบำบัดน้ำเสียในอาคาร

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๗ (๒) และมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบมาตรา ๓๘ มาตรา ๒๐(๓) และมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม อันมีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการกำจัดการสาธารณสุขและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๔ ประกอบกับมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๕ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายองค์การบริหารส่วนตำบลนาสี จึงออกข้อบัญญัติไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบัญญัตินี้เรียกว่า “ ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนาสี เรื่อง การติดตั้งบ่อดักไขมันบำบัดน้ำเสียในอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๕ ”

ข้อ ๒ ข้อบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศโดยเปิดเผย ณ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลนาสี เป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล หรือข้อบังคับ กฎ ระเบียบ และคำสั่งอื่นใดขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบัญญัตินี้ ให้ใช้ข้อบัญญัตินี้แทน

ข้อ ๔ ในข้อบัญญัตินี้

“อาคาร” หมายความว่า ดึก บ้าน เรือน ร้านค้า ร้านอาหาร สำนักงานหรือสิ่งก่อสร้างอย่างอื่นซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่อาศัยหรือใช้สอยได้

“บ่อดักไขมัน” หมายความว่า สิ่งที่ใช้แยกจับพวกน้ำมันและไขมันออกจากน้ำซึ่งผ่านการใช้แล้ว

“การระบายน้ำ” หมายความว่า การผันน้ำ การปล่อยน้ำ การเทน้ำ การสาดน้ำ หรือการกระทำอื่นใดที่เป็นการถ่ายเทน้ำ

“แหล่งระบายน้ำ” หมายความว่า ทางหรือท่อระบายน้ำ ลำกระโดง ลำราง คู คลอง แม่น้ำ ทะเล และแหล่งน้ำสาธารณะ แหล่งน้ำธรรมชาติ และแหล่งน้ำที่เป็นของเอกชนซึ่งมีทางเชื่อมต่อหรือสามารถไหลไปสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือแหล่งน้ำธรรมชาติได้

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า นายกององค์การบริหารส่วนตำบล

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลอื่นที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่งตั้ง

ข้อ ๕ ข้อบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่อาคารที่มีการระบายน้ำทิ้งลงหรือไหลไปสู่แหล่งระบายน้ำ และยังไม่มีกฎหมายใดกำหนดมาตรการเกี่ยวกับการกำจัดน้ำมันและไขมันสำหรับอาคารประเภทนั้น

ข้อ ๖ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารตามข้อ ๕ ติดตั้งบ่อดักไขมันตามมาตรฐานที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศกำหนด

ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารที่มีการปลูกสร้างใหม่ดำเนินการติดตั้งบ่อดักไขมันสำหรับอาคารนั้น ให้แล้วเสร็จก่อนเข้าอยู่อาศัยหรือใช้สอย และหากอาคารใดอยู่ระหว่างการปลูกสร้างใหม่ในวันที่ข้อบัญญัตินี้ มีผลใช้บังคับก็ให้ดำเนินการติดตั้งบ่อดักไขมันเช่นเดียวกัน

ข้อ ๗ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นและพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เข้าตรวจอาคารและบริเวณที่ตั้งอาคารในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและตก

(๒) สั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารที่มีการระบายน้ำทิ้งลงหรือไหลไปสู่แหล่งระบายน้ำดำเนินการติดตั้งบ่อดักไขมันให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวัน

ข้อ ๘ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองตามข้อ ๖ ทำการดูแลรักษา เก็บขนน้ำมันหรือไขมันในบ่อดักไขมันไปกำจัดและซ่อมแซมบำรุงรักษาบ่อดักไขมันให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ตามปกติ

ข้อ ๙ ผู้ใดขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติตาม ข้อ ๗ (๑) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

ข้อ ๑๐ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามข้อ ๗ (๒) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท และเจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจกำหนดให้เสียค่าปรับอีกไม่เกินวันละสองร้อยบาทนับแต่วันถัดจากวันครบกำหนดระยะเวลาที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดให้ดำเนินการติดตั้งบ่อดักไขมันนั้นเป็นต้นไป จนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

ข้อ ๑๑ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงการปฏิบัติตามข้อบัญญัตินี้

ข้อ ๑๒ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจในการพิจารณายกเลิกการปฏิบัติตามข้อบัญญัตินี้ตามความจำเป็นและความเหมาะสมของอาคารและพื้นที่บางแห่ง อาทิเช่น พื้นที่บนภูเขา พื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ในชนบท เป็นต้น

ข้อ ๑๓ ให้นายกองคํการบรหการส่วนตําบลรคการตามข้อบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกประกาศหรือคำสั่งเพื่อปฏิบัติการเป็นไปตามข้อบัญญัตินี้

ประกาศ ณ วันที่ ๕ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

(นายสถิติรัฐ พาไสย์)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาสี

เห็นชอบ

(นายสรุณ วริยะสังวร)

นายอำเภอสุวรรณคูหา

**ข้อกำหนดและวิธีการติดตั้งบ่อดักไขมัน ตามข้อ ๖ ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนาสี
เรื่อง การติดตั้งบ่อดักไขมันและระบบบำบัดน้ำเสียในอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๕**

บ่อดักไขมันสามารถก่อสร้างได้หลายแบบ เช่น

๑. บ่อดักไขมันติดตั้งในที่แบบวงขอบซีเมนต์

๒. กับบ่อดักไขมันแบบสร้างในที่

การติดตั้งขึ้นอยู่กับความเหมาะสม โดยคิดจากปริมาณน้ำเสียที่เกิดจากครัว ห้องน้ำ ลานซักล้าง และสภาพของพื้นที่ที่จะทำการก่อสร้าง

วิธีการก่อสร้างบ่อดักไขมัน

๑. บ่อดักไขมันแบบวงขอบซีเมนต์ โดยมีขั้นตอนดังนี้

๑.๑ วัสดุและอุปกรณ์ในการก่อสร้าง

๑.๑.๑ ปูนซีเมนต์ ปอร์ตแลนด์

๑.๑.๒ ทรายหยาบและทรายละเอียด

๑.๑.๓ เหล็กเส้นกลม RB ขนาด $\varnothing$ ๔ มม.

๑.๑.๔ วงขอบซีเมนต์สำเร็จรูป (ในท้องตลาดมีจำหน่ายโดยทั่วไป)

มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ตั้งแต่ขนาด ๐.๘๐ ม. สูง ๐.๓๐ - ๐.๔๐ ม.

มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ตั้งแต่ขนาด ๑.๐๐ ม. สูง ๐.๓๕ - ๐.๔๐ ม.

มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ตั้งแต่ขนาด ๐.๘๐ ม. สูง ๐.๔๐ - ๐.๔๕ ม.

๑.๑.๕ ท่อ PVC ชั้น ๘.๕ ท่อเข้า ขนาด $\varnothing$ ๗๕ มม. หรือตามรูปแบบหรือขนาดใหญ่กว่าท่อน้ำออก ขนาด $\varnothing$ ๑๐๐ มม. หรือตามรูปแบบหรือใหญ่กว่า (ผลิตตามมาตรฐาน มอก. ๑๗-๒๕๓๒)

๑.๒ วิธีการก่อสร้าง

๑.๒.๑ ขุดดินลึกลงไป โดยดูระดับท่อน้ำที่ออกจากแหล่งน้ำเสียเข้ามาท่อน้ำเข้าบ่อดักไขมัน (ตามรูปแบบ) โดยขุดหลุมให้มีเส้นผ่านศูนย์กลางของหลุมใหญ่กว่าขนาดของวงขอบซีเมนต์สำเร็จรูปประมาณ ๕๐ ซม. โดยรอบหรือพอสมควร เมื่อขุดได้ระดับแล้วให้ดูว่าดินก้นหลุมมีความแน่นพอที่จะรับน้ำหนักบ่อดักหรือไม่ เมื่อพิจารณาแล้วให้ดำเนินการ ดังนี้

๑) กรณีดินมีความแข็งแรงและแน่นพอที่จะรับน้ำหนักได้ ให้ทำการใส่ทรายหยาบก้นหลุมบดอัดแน่น ความหนาประมาณ ๑๐ ซม. ได้เลย

๒) กรณีดินมีความอ่อนนุ่มหรือเป็นดินเหนียว ให้ทำการตอกเสาเข็มไม้ขนาด $\varnothing$ ๔-๘ นิ้ว ยาว ๓.๐๐ - ๖.๐๐ ม. แล้วใส่ทรายรองพื้นอัดแน่น ความหนา ๑๐ ซม. ให้เสาเข็มพื้นทรายรองพื้นขึ้นมาประมาณ ๒-๓ ซม.

๑.๒.๒ ผูกเหล็กเส้นกลม ขนาด $\varnothing$ ๔ มม. เป็นตะแกรงวงกลม ระยะห่าง ๒๐ x ๒๐ ซม. (ตามรูปแบบ)

๑.๒.๓ เทคอนกรีต อัตราส่วน ๑ : ๒ : ๔ หนา ๑๐ ซม. โดยให้เนื้อคอนกรีตหุ้มท่อหัวเสาเข็ม ประมาณ ๒-๓

๑.๒.๔ นำวงขอบซีเมนต์สำเร็จรูปฯ มาวางที่คอนกรีตก้นหลุมที่เตรียมไว้ โดยตั้งวงขอบซีเมนต์เป็นแบบปิดกันก็ให้วางได้เลย แต่ถ้าเป็นวงขอบซีเมนต์ฯธรรมดา เมื่อวางแล้วให้ทำการยาแนวด้วยปูนทรายที่ก้นวงขอบซีเมนต์เพื่อป้องกันรั่วซึม จากนั้นเอาวงขอบซีเมนต์วางซ้อนทับตามจำนวนที่ได้กำหนดไว้ แล้วยาแนวรอบต่อตามรูปแบบ โดยอัตราส่วนผสมปูนทรายยาแนว ปูน : ทราย เท่ากับ ๑:๑ พร้อมทั้งทำการเจาะต่อท่อระบายน้ำตามรูปแบบ กลบฝังดิน โดยรอบตัวบ่อดักให้แน่นแล้วปิดฝาปูนท้องตลาด

๑.๒.๕ การต่อน้ำเข้า และน้ำออกจากบ่อดักไขมัน ให้ทำการต่อน้ำทิ้งที่ออกจากจุดปรุงอาหารหรือจากจุดล้างจานหรือภาชนะอื่นๆ ที่มีไขมันเกาะติด โดยใช้ท่อ PVC ชั้น ๘.๕ ขนาดขึ้นอยู่กับรูปแบบหรือความเหมาะสม แต่ขนาดของท่อต้องไม่เล็กกว่าท่อเดิมที่ออกมา ส่วนน้ำทิ้งให้ต่อด้วยท่อPVC ชั้น ๘.๕ ขนาด (ตามรูปแบบ) หรือใหญ่กว่าโดยให้ต่อน้ำที่ออกจากบ่อดักไขมัน ไปลงแหล่งน้ำสาธารณะหรือรางน้ำ คู คลอง ตามพื้นที่นั้น ๆ โดยไม่ให้ปากท่อที่ออกจมอยู่ในน้ำ เพื่อให้มีการระบายออกจากตัวบ่อดักไขมันได้ดี

๒. บ่อดักไขมันแบบสร้างในที่ โดยมีขั้นตอนดังนี้

๒.๑ วัสดุและอุปกรณ์ในการก่อสร้าง

๒.๑.๑ ปูนซีเมนต์ ปอร์ตแลนด์

๒.๑.๒ ทรายหยาบ

๒.๑.๓ เหล็กเส้นกลม RB ขนาด $\varnothing$ ๙ มม.

๒.๑.๔ ท่อ PVC ชั้น ๘.๕ ท่อเข้า ขนาด $\varnothing$ ๗๕ มม. หรือตามรูปแบบหรือขนาดใหญ่กว่าท่อ
น้ำออก ขนาด $\varnothing$ ๑๐๐ มม. หรือตามรูปแบบหรือใหญ่กว่า (ผลิตตามมาตรฐาน มอก.๑๗-๒๕๓๒)

๒.๒ วิธีการก่อสร้าง

๒.๒.๑ ขุดดินลึกลงไป โดยดูระดับที่น้ำที่ออกจากแหล่งกำเนิดน้ำเสียมาเข้าที่บ่อดักไขมัน (ตามรูปแบบ) โดยขุดให้มีความกว้างโดยรอบขนาดของบ่อ คสล. ประมาณ ๐.๘๐ - ๑.๐๐ ม. หรือตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่ เมื่อขุดได้ระดับความเหมาะสมของสภาพพื้นที่ เมื่อขุดได้ระดับแล้วคว่ำดินกันหลุมมีความหนาแน่นพอที่จะรับน้ำหนักบ่อดักไขมัน คสล. ได้หรือไม่ เมื่อพิจารณาแล้วให้ดำเนินการดังนี้

๑) กรณีดินมีความแข็งแรงและแน่นพอที่รับน้ำหนักได้ให้ทำการใส่ทรายหยาบกันหลุมบดอัดแน่น ความหนาประมาณ ๑๐ ซม. ได้เลย

๒) กรณีมีความอ่อนนุ่มหรือเป็นดินเหนียว ให้ทำการดอกเสาเข็ม (ขนาดของเสาเข็มให้ไปไปตามหลักทางด้านวิศวกรรมโยธา) แล้วใส่ทรายรองพื้นที่อัดแน่น ความหนา ๑๐ ซม. ให้หัวเสาเข็มพื้นทรายรองพื้นขึ้นมาประมาณ ๒-๓ ซม.

๒.๒.๒ ผูกเหล็กเส้นกลม ขนาด $\varnothing$ ๙ มม. ฐานและโครงสร้างของตัวบ่อดักไขมัน (ตามรูปแบบ)

๒.๒.๓ เทคอนกรีตอัตราส่วน ๑:๒:๔ ที่ฐานพื้นบ่อดักไขมันก่อน โดยให้เนื้อคอนกรีตหุ้มหัวเสาเข็ม ประมาณ ๒-๓ ซม.

๒.๒.๔ ประกอบแบบต้องใช้ไม้แบบที่มีผิวเรียบไม่บิดงอ แล้วยึดค้ำยันแบบให้แน่นหนาป้องกันการไม่ให้ไม้แบบกระเปิดหรือโค้งงอเสียรูป จากนั้นให้ทำการเอาหน้าสะอาดครดไม้แบบให้ทั่ว จึงทำการเทคอนกรีตอัตราส่วน ๑ : ๒ : ๔ ลงไปในไม้แบบโครงสร้างและให้ทำการกระทุ้งคอนกรีตไปด้วย เพื่อไม่ให้คอนกรีตนั้นเป็นฟองอากาศ เพราะจะมีการรั่วซึมได้

๒.๒.๕ การถอดไม้แบบ ให้ทำการถอดไม้แบบได้หลังจากเทคอนกรีต ประมาณ ๓ - ๕ วัน แล้วให้ตรวจสอบดูว่ามีรอยร้าวหรือไม่ ถ้ามีให้ทำการอุดทันที

๒.๒.๖ การต่อน้ำเข้าและน้ำออกจากบ่อดักไขมัน ให้ทำการต่อน้ำทิ้งที่ออกจากจุดปรุงอาหาร หรือจากจุดล้างจานหรือภาชนะอื่นๆ แต่ต้องไม่มีขนาดเล็กกว่าของเดิมที่ออกมา ส่วนน้ำทิ้งให้ต่อน้ำทิ้งที่ออกจากบ่อดักไขมัน ไม่ลงแหล่งระบายน้ำสาธารณะหรือรางน้ำ คู คลอง ตามพื้นที่นั้น ๆ โดยไม่ให้ปากท่อที่ออกจมอยู่ในน้ำเพื่อให้มีการระบายน้ำทิ้งที่ออกจากบ่อดักไขมันได้ดี

รายละเอียดบ่อดักไขมันเพื่อนำบำบัดน้ำเสีย

บ่อดักไขมันเป็นอุปกรณ์สำหรับแยกไขมันไม่ให้ไหลปนไปกับน้ำทิ้ง และช่วยดักเศษอาหารด้วยในตัวโดยตัวบ่อบางได้ ๒ ส่วน ซึ่งเชื่อมต่อกันในส่วนที่ ๑ จะมีตะแกรงดักขยะซึ่งใช้ในการดักเศษอาหาร ตะแกรงนี้สามารถแยกออกมาได้ เพื่อให้ซากเศษอาหารทิ้งและทำความสะอาดได้ ส่วนน้ำจะไหลผ่านตะแกรงลอดผ่านกัน

เข้าส่วนที่ ๒ ซึ่งจะทำหน้าที่ดักไขมัน คือ จะขังน้ำเสียไว้ระยะหนึ่ง เพื่อได้ไขมันและน้ำมันที่ปะปนอยู่ในน้ำลอย ขึ้นมาบนผิวน้ำ ซึ่งเมื่อสะสมจนมีปริมาณมากก็สามารถดักออกไปทิ้งได้ ส่วนน้ำที่ถูกแยกเอาไขมันออกก็จะไหล ออกจากช่องระบายน้ำต่อไป

รูปแบบบ่อดักไขมัน มี ๒ รูปแบบ แบ่งตามความเหมาะสมได้ดังนี้

๑. บ่อดักไขมันแบบวงขอบซีเมนต์ การติดตั้งใช้งานเหมาะสมสำหรับบ้านเรือนทั่วไปและสถาน ประกอบการที่มีขนาดเล็ก เช่น ร้านอาหาร โดยประยุกต์ใช้วงขอบซีเมนต์สำเร็จรูปมาทำเป็นบ่อดักไขมันได้ การ ติดตั้งฝังไว้บนพื้นดิน หรือใต้ดินและกักเก็บน้ำเสียได้อย่างน้อย ๖ ชม.

๒. บ่อดักไขมันแบบสร้างในที่ การติดตั้งใช้งานเหมาะสำหรับสถานที่ประกอบการขนาดใหญ่ เช่น ภัตตาคาร ศูนย์อาหาร โรงอาหารและตลาด การติดตั้งโดยสร้างบ่อดักไขมันบนพื้นที่และสามารถกักเก็บน้ำเสีย อย่างน้อย ๖ ชม.

ค่าใช้จ่ายบ่อดักไขมัน

๑. บ่อดักไขมันแบบวงขอบซีเมนต์	ราคาประมาณ ๒,๐๐๐ - ๓,๐๐๐ บาท
๒. บ่อดักไขมันแบบสร้างในที่	ราคาตามขนาดบ่อ

การใช้งานและการดูแลรักษา

๑. ต้องติดตั้งตะแกรงดักขยะก่อนเข้าบ่อดักไขมัน
๒. ต้องไม่ทะลวงหรือแทงผลึกให้เศษขยะไหลผ่านตะแกรงเข้าไปในบ่อดักไขมัน
๓. ต้องไม่เอาตะแกรงดักขยะออกไม่ว่าจะชั่วคราวหรือถาวร
๔. ต้องหมั่นโกยเศษขยะที่ดักกรองไว้ได้หน้าตะแกรงออกสม่ำเสมอ
๕. ห้ามเอาน้ำจากส่วนอื่นๆ เช่น น้ำล้างมือ น้ำอาบ น้ำซักผ้า น้ำฝน ฯลฯ เข้ามาในบ่อดักไขมัน
๖. ต้องหมั่นดักน้ำไขมันออกจากบ่อดักไขมันอย่างน้อยทุกสัปดาห์ นำไขมันที่ดักได้ให้ใส่ภาชนะปิดมิดชิด และรวบไปกับขยะมูลฝอย เพื่อให้รณรงค์การบริหารส่วนตำบลนำไปกำจัดต่อไป
๗. หมั่นตรวจดูท่อระบายน้ำที่รับน้ำจากบ่อดักไขมัน หากมีไขมันอยู่เป็นก้อนหรือคราบ ต้องทำตามข้อ ๖ ดีขึ้นมากกว่าเดิม

ขนาดมาตรฐานบ่อดักไขมันแบบสร้างในที่สำหรับอาคารขนาดใหญ่				
ขนาดพื้นที่ ตารางเมตร	ปริมาตรบ่อที่ ต้องการ (ลบ.ม.)	ขนาดบ่อ		
		ความลึก (เมตร)	ความกว้าง (เมตร)	ความยาว (เมตร)
10	0.19	0.40	0.50	1.00
10-25	0.47	0.60	0.60	1.30
25-50	0.94	0.75	0.80	1.60
50-75	1.41	0.75	1.00	2.00
75-100	1.88	0.80	1.10	2.20
100-125	2.35	0.85	1.20	2.40
125-150	2.82	0.90	1.20	2.60
150-175	3.29	1.00	1.30	2.60
175-200	3.76	1.00	1.35	2.80

หมายเหตุ : ในกรณีที่มีการสร้างด้วยวงขอบซีเมนต์ ให้เทียบใช้กับปริมาตรบ่อของวงขอบขนาดต่างๆ ตามตารางข้างบน สำหรับอาคารขนาดใหญ่ต้องเพิ่มจำนวนบ่อให้ได้ปริมาตรรวมเท่ากับปริมาตรบ่อที่ต้องการตามมาตรฐานบ่อดักไขมันของ กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แนวทางปฏิบัติของอาคารปลูกสร้างใหม่

- ๑) เมื่อข้อบัญญัตินี้ มีผลบังคับใช้ให้ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงการปฏิบัติตามข้อบัญญัติท้องถิ่น
- ๒) พิจารณาออกประกาศกำหนดคุณลักษณะบ่อดักไขมันเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติฉบับนี้
- ๓) จัดหาแบบบ่อดักไขมันตามคุณลักษณะที่กำหนดและวิธีการติดตั้งบ่อดักไขมันไว้บริการประชาชน หรือพิจารณาจากแบบบ่อดักไขมันและวิธีการติดตั้งบ่อดักไขมัน (เอกสารแนบ)
- ๔) กำหนดให้ผู้ยื่นเรื่องขออนุญาตปลูกสร้างอาคาร จะต้องมียารายการบ่อดักไขมันในแบบแปลนขออนุญาตก่อสร้างอาคาร
- ๕) กำหนดให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารเป็นผู้รับผิดชอบในการติดตั้งบ่อดักไขมัน รวมถึงการดูแล รักษา เก็บขนน้ำมันและไขมันออกจากบ่อไปกำจัด ตลอดจนเปลี่ยนบ่อดักไขมันใหม่ ในกรณีที่บ่อดักไขมันเดิมไม่อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้
- ๖) ออกคำสั่งแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อดำเนินการสำรวจตรวจสอบอาคาร เพื่อสั่งการให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองติดตั้งบ่อดักไขมันตามข้อบัญญัตินี้
- ๗) กรณีเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารมีเหตุจำเป็นอันสมควรที่ไม่สามารถติดตั้งบ่อดักไขมันได้ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าช่วยเหลือในการติดตั้งบ่อดักไขมันจนสำเร็จ
- ๘) เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นอาจยกเว้นการปฏิบัติตามข้อบัญญัตินี้ เช่น อาคารบางหลังที่ปลูกสร้างบนพื้นที่ภูเขาหรือในพื้นที่ชนบทหรือในพื้นที่เกษตรกรรม เป็นต้น

*****

แนวทางปฏิบัติของอาคารสิ่งปลูกสร้างอยู่เดิม

๑. กรณีเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารเป็นผู้ติดตั้งบ่อดักไขมันเอง

๑.๑ จัดประชุมประชาคม เพื่อสร้างความตระหนักและความรู้ความเข้าใจถึงปัญหาน้ำเสียที่เกิดจากอาคารบ้านเรือนและสิ่งปลูกสร้างอื่น เมื่อมีการระบายน้ำเสียจากหลายแห่งมารวมกันในแหล่งน้ำสาธารณะหรือแหล่งน้ำธรรมชาติ อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพน้ำและสิ่งแวดล้อมโดยรวม หากไม่มีการบำบัดน้ำเสีย ณ แหล่งกำเนิด จึงสมควรที่ประชาชนทุกคนจะต้องร่วมมือกันติดตั้งบ่อดักไขมันในอาคารบ้านเรือน เพื่อดักจับไขมันและน้ำมันทุกประเภท ก่อนจะระบายลงสู่แหล่งระบายน้ำหรือแหล่งน้ำสาธารณะหรือแหล่งน้ำธรรมชาติ เพราะไขมันและน้ำมันเป็นต้นเหตุของสารอินทรีย์ที่ทำให้เกิดน้ำเสีย

๑.๒ สร้างแรงจูงใจในการติดตั้งบ่อดักไขมัน โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาลดค่าน้ำประปา ลดค่าภาษีโรงเรือน จัดทำประกาศนียบัตรครัวเรือนดีเด่น ให้กับผู้ติดตั้งบ่อดักไขมัน เป็นต้น

๑.๓ สืบรวจข้อมูลและขึ้นทะเบียนบัญชีรายชื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารบ้านเรือนที่มีความประสงค์จะติดตั้งบ่อดักไขมัน

๑.๔ จัดตั้งกองทุนบ่อดักไขมัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารบ้านเรือนที่มีความประสงค์จะติดตั้งบ่อดักไขมัน แต่ขาดความพร้อมในด้านต่างๆ อาทิ มีสภาพยากจน ไม่มีเงิน ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ ขาดแคลนเครื่องมือ ฯลฯ ได้ติดตั้งบ่อดักไขมัน ประกอบกับเป็นค่าบริหารจัดการโครงการฯ ส่วนการจัดหาเงินกองทุนและวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือ อาจดำเนินการด้วยวิธีการ เช่น ทอดผ้าป่าบ่อดักไขมัน เป็นต้น

๑.๕ แต่งตั้งคณะกรรมการบ่อดักไขมัน เพื่อบริหารจัดการ โครงการฯ โดยพิจารณาจากกลุ่มบุคคลที่มีศักยภาพ มีความเสียสละ มีความรู้ความสามารถเป็นที่ยอมรับของประชาชนทั่วไป อาทิเช่น ผู้นำหมู่บ้าน ผู้นำชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิ กลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อาสาสมัครสาธารณสุข อาสาสมัครต่างๆ ช่างฝีมือก่อสร้าง เป็นต้น เพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา น้ำเสีย ณ แหล่งกำเนิด ด้วยการติดตั้งบ่อดักไขมันในท้องถิ่นตน ซึ่งคณะกรรมการฯ อาจประกอบด้วยฝ่ายต่างๆ ดังนี้ ฝ่ายอำนวยการ ฝ่ายประชาสัมพันธ์ ฝ่ายฝึกอบรม ฝ่ายการเงิน ฝ่ายจัดหาวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือ ฝ่ายผลิตและติดตั้ง ฝ่ายติดตามผล และฝ่ายเลขานุการ ทั้งนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องให้การสนับสนุนช่วยเหลือและร่วมดำเนินการกับคณะกรรมการดังกล่าว

๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการติดตั้งบ่อดักไขมัน

๒.๑ กำหนดเป้าหมายในการติดตั้งบ่อดักไขมันให้กับอาคารและสถานที่ดังต่อไปนี้
ภายในปี ๒๕๗๐

- โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกโรงเรียน
- ร้านอาหารขนาดพื้นที่เกินกว่า ๒,๕๐๐ ตารางเมตร จำนวน ๓๐ %
- หอพักที่มีห้องพักตั้งแต่ ๕๐ ห้องขึ้นไป จำนวน ๓๐ %

๒.๒ กำหนดหลักเกณฑ์ในการสนับสนุนการติดตั้งบ่อดักไขมันจากแนวทางเลือก ดังนี้

- เจ้าของอาคารบ้านเรือนซื้อผลิตภัณฑ์บ่อดักไขมันสำเร็จรูป ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นติดตั้งให้โดยไม่คิดค่าบริการติดตั้ง

- เจ้าของอาคารบ้านเรือนออกค่าวัสดุอุปกรณ์บ่อดักไขมัน โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก่อสร้างติดตั้งบ่อดักไขมัน โดยไม่คิดค่าบริการติดตั้ง

- เจ้าของอาคารบ้านเรือนออกค่าวัสดุอุปกรณ์บ่อดักไขมันครึ่งหนึ่งและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสมทบค่าวัสดุอุปกรณ์บ่อดักไขมันให้อีกครึ่งหนึ่ง พร้อมก่อสร้างติดตั้งบ่อดักไขมัน

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการก่อสร้างติดตั้งบ่อดักไขมันให้กับอาคารบ้านเรือน แล้วให้เจ้าของอาคารบ้านเรือนผ่อนชำระเงินค่าบ่อดักไขมัน เป็นงวดๆ จนครบ

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการติดตั้งบ่อดักไขมันให้โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายใดๆทั้งสิ้น

๒.๓ จัดตั้งศูนย์การผลิตและติดตั้งบ่อดักไขมัน โดยกำหนดรูปแบบบ่อดักไขมันตามความเหมาะสมของอาคารบ้านเรือนและสิ่งปลูกสร้างแต่ละประเภท

๒.๔ ตั้งงบประมาณรายจ่ายไว้ในหมวดครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้างหรือโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปีรายการที่ยังไม่มีความจำเป็นต้องใช้จ่ายหรือเหลือจ่าย เพื่อดำเนินโครงการหนึ่งอาคารบ้านเรือนหนึ่งบ่อดักไขมันหรืออาจใช้จ่ายจากเงินสะสม เพื่อสนับสนุนการบริการชุมชนและสังคม หรือกิจกรรมที่จัดทำเพื่อบำบัดความเดือดร้อนของประชาชนตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๘

*****